

חוזר דגשים לדוחות הרבעון השלישי לשנת 2024

המחלקה המקצועית
KPMG סומך חייקין

אוקטובר 2024

**השפעתה האפשרית מלחמת "חרבות ברזל"
על הדיווח הכספי ועדכונים נוספים**

השפעתם האפשרית של התמשכות והתרחבות מלחמת "חרבות ברזל", הורדת דירוג האשראי ושינויים בשיעורי הריבית ובציפיות האינפלציה על הדיווח הכספי ביניים (1/2)

- ביום 7 באוקטובר 2023, פרצה בישראל מלחמת "חרבות ברזל" (להלן "המלחמה"), וזאת לאחר מתקפת הטרור בה פתח ארגון החמאס ביום זה. במהלך השנה החולפת, ניהלה מדינת ישראל את המלחמה במספר חזיתות מול גורמים שונים, כאשר לאחורונה, חלה הסלמה מהותית בעימות מול ארגון הטרור חיזבאללה השוכן במדינת לבנון. במסגרת הסלמה זו, התגברו ההתקפות והאיומים ממדינות נוספות במזרח התיכון, דוגמת איראן.
- אירועי המלחמה הובילו לפגיעה בפעילות עסקית במשק הישראלי ולעלייה בסיכונים, וכפועל יוצא מכך, גם של תאגידים מדווחים מסוימים, כאשר התמשכותה והתרחבותה של המלחמה לזירות נוספות כאמור, אף עשויות להביא להתעצמות נוספת של השפעות אלו, וכתוצאה מכך להשפיע גם על הדיווח הכספי ביניים של תאגידים מדווחים, למשל, בהיבטים הבאים:

שינויים מהותיים בתנאים של הסכמים וחוזים קיימים ואי עמידה בהסכמים

צמצום פעילות (למשל, עקב שירות מילואים)

סיכוני נזילות ועמידה בהנחת העסקי החי, צפי לאי עמידה באמות מידה פיננסיות

ירידות ערך נכסים לא פיננסיים וגריעת נכסים שנפגעו

סיוע ממשלתי

התחייבויות והפרשות שהתהוו

שינויים משמעותיים בשערי חליפין, מחירי נכסים וסחורות

שינויים בשווי של מכשירים פיננסיים; הפרשה לחומ"ס

פגיעה בשרשראות האספקה

- כל אלו, לצד זעזועים גיאופוליטיים ועלייה בגירעון הממשלתי, הובילו לעלייה מהותית בסיכון האשראי של מדינת ישראל, העשוי להתבטא בעליית פרמיית הסיכון של המדינה בשווקים פיננסיים. לאור זאת, הודיעה סוכנות דירוג האשראי פיץ', במהלך חודש אוגוסט 2024, על הורדת דירוג האשראי של ישראל מדירוג A+ לדירוג A. נוסף על כך, במהלך חודש ספטמבר 2024, הודיעה סוכנות דירוג האשראי מודי'ס על הורדת דירוג האשראי של ישראל בשתי דרגות -

השפעתם האפשרית של התמשכות והתרחבות מלחמת "חרבות ברזל", הורדת דירוג האשראי ושינויים בשיעורי הריבית ובציפיות האינפלציה על הדיווח הכספי ביניים (2/2)

□ (המשך) מדירוג A2 לדירוג Baa1. סוכנות דירוג האשראי S&P, הודיעה אף היא במהלך חודש אוקטובר 2024, על הורדת דירוג האשראי של ישראל מדירוג A+ לדירוג A. יצוין כי שלוש סוכנויות דירוג האשראי האמורות, אף הצמידו לדירוג תחזית שלילית.

□ להורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל כאמור, עשויות להיות השלכות שונות על הדיווח הכספי של תאגידים מדווחים שונים, למשל, על קביעת שווים ההוגן של נכסים והתחייבויות, הפרשה להפסדי אשראי, מדידת התחייבויות בגין הטבות עובדים ועוד.

□ שינויים בשיעורי הריבית ובציפיות האינפלציה:

- בכל הקשור לשינויים בוקטור הריביות הקונצרניות (ריאלית ונומינלית) וריביות חסרות הסיכון (ריאלית ונומינלית) לתום הרבעון השלישי של שנת 2024, חלה ירידה מינורית לאורך כל העקום של ריביות אלו ביחס לשיעורי הריביות ששרו בתום הרבעון השני לשנת 2024.
- נכון לתום הרבעון השלישי לשנת 2024, חל שינוי מינורי בציפיות האינפלציה ביחס לתום הרבעון השני לשנת 2024.

עדכונים חשובנאיים

החלטת IFRIC סופית – גילוי להכנסות והוצאות של מגזרים בני דיווח (1/2)

□ במהלך חודש דצמבר 2023 פורסמה על ידי ה- IFRIC החלטה טנטטיבית בנושא גילוי להכנסות והוצאות של מגזרים בני דיווח (להלן "ההחלטה") בהתאם ל- IFRS 8 (להלן "התקן"), אשר הפכה לסופית במהלך חודש יוני 2024, ואושרה על ידי ה- IASB במהלך חודש יולי 2024.

□ על פי סעיף 23 לתקן, ישות נדרשת, בין היתר, לדווח על מידה (measure) של רווח או הפסד בעבור כל מגזר בר דיווח, ולספק גילוי עבור סכומים מוגדרים עבור כל מגזר שכזה. סעיף זה אף מפרט סכומים מוגדרים שעל ישויות לספק גילוי בעבורם לכל מגזר בר דיווח, ככל שסכומים אלו נכללים במידה של הרווח או ההפסד המגזרי אשר נסקר על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM), או ככל שהם מסופקים לו באופן סדיר אחר, גם כאשר אינם נכללים במידה של הרווח או ההפסד המגזרי.

□ בהקשר זה, נדונו שתי שאלות, כדלקמן:

- אם ישות נדרשת לספק גילוי לסכומים המוגדרים בסעיף 23 לתקן עבור כל מגזר בר דיווח, גם כאשר סכומים אלו אינם נסקרים באופן נפרד על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי בישות (CODM)?
- אם ישות נדרשת לספק גילוי, בהתאם לדרישות סעיף 23(ו) לתקן (שעניינו הצגת סכומים בעבור כריטיים מהותיים של הכנסה והוצאה שניתן להם גילוי בהתאם להוראות IAS 1) עבור כל מגזר בר דיווח, מקום בו הישות מציגה את הסכומים האמורים כחלק מיישום הוראות תקני IFRS אחרים, וכיצד עליה לקבוע מהם "כריטיים מהותיים" בעת יישום סעיף זה?

החלטת IFRIC סופית – גילוי להכנסות והוצאות של מגזרים בני דיווח (2/2)

א. האם ישות נדרשת לספק גילוי לסכומים המוגדרים בסעיף 23 לתקן עבור כל מגזר בר דיווח, גם כאשר סכומים אלו אינם נסקרים באופן נפרד על ידי מקבל

ההחלטות התפעוליות הראשי בישות (CODM)?

בהתאם להחלטת ה- IFRIC הסופית, סעיף 23 לתקן מספק דרישה למתן גילוי בדבר סכומים מוגדרים עבור כל מגזר בר דיווח, הן כאשר הסכומים האמורים נכללים במידה של הרווח או ההפסד המגזרי הנסקר על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (גם כאשר אינם מסופקים לו/אינם נסקרים על ידו באופן נפרד), והן כאשר אותם סכומים מסופקים לו באופן סדיר אחר, גם כאשר אינם נכללים במידה של הרווח או ההפסד המגזרי.

א. האם ישות נדרשת לספק גילוי, בהתאם לדרישות סעיף 23(ו) לתקן (שעניינו הצגת סכומים בעבור פריטים מהותיים של הכנסה והוצאה שניתן להם גילוי

בהתאם להוראות IAS 1) עבור כל מגזר בר דיווח, מקום בו הישות מציגה את הסכומים האמורים כחלק מיישום הוראות תקני IFRS אחרים וכיצד עליה

לקבוע מהם "פריטים מהותיים" בעת יישום סעיף זה?

בהתאם להחלטת ה- IFRIC הסופית, בעת יישום סעיף 23(ו) לתקן עבור כל מגזר בר דיווח, ישויות תידרשנה:

- א. ליישם את סעיף 7 ל- IAS 1 (המגדיר את המונח "מהותי" בקשר להצגת דוחות כספיים) ולבחון האם גילוי המידע הינו מהותי ברמת הדוחות הכספיים בכללותם;
- א. ליישם את סעיפים 30-31 ל- IAS 1 (שעניינם קיבוץ מידע בדוחות הכספיים ובביאורים לדוחות אלו), לשם בחינת אופן קיבוץ המידע בדוחות הכספיים;
- א. לשקול את מהותו ו/או גודלו של המידע (דהיינו, גורמים איכותיים וכמותיים) בעת הבחינה האם מידע על פריט הכנסה והוצאה הינו מהותי; וכן
- א. לשקול את הנסיבות הכלולות בסעיף 98 ל- IAS 1 (אך לא רק את נסיבות אלו) אשר יביאו למתן גילוי נפרד בעבור פריטי הכנסה והוצאה.

לפירוט נוסף והרחבה, קראו את [החלטת ה- IFRIC הסופית](#) ואת [פרסום KPMG בנושא](#).

טיוטת תיקון לתקנים: אי ודאויות הקשורות לאקלים ותחומים אחרים בדוחות הכספיים – דוגמאות מוצעות להמחשה

□ במהלך חודש יולי 2024, כורסמה על ידי ה- IASB טיוטת תיקון לתקנים, שעניינה אי ודאויות הקשורות לאקלים ותחומים אחרים בדוחות הכספיים – דוגמאות מוצעות להמחשה (להלן "טיוטת התיקון"). מקורו של כרסום זה, הוא בדרישות של רגולטורים ומשקיעים לבהירות בכל הקשור לנושאי אקלים בדיווח הכספי של ישויות שונות.

□ טיוטת התיקון כוללת דוגמאות לדרישות ספציפיות בתקני ה- IFRS, אשר עשויות לחול מקום בו ישות חשופה לאי ודאויות הקשורות לאקלים או אי ודאויות אחרות. במקרה שכזה, ישויות תידרשנה לספק גילוי לבאים:

✓ מידע בדבר הנחות מפתח בקשר לעלויות בגין פליטות עתידיות מוקצבות, והשינויים הפוטנציאליים ברגולציה המשמשת בחישוב שווי שימוש;

✓ מידע בדבר מחויבויות לפירוק ושיקום מפעלים ואתרים; וכן

✓ מידע בדבר השפעות סיכוני אקלים על חשיפתה של הישות לסיכוני אשראי ופרקטיקות הקשורות לניהול הסיכונים בישות.

□ נוסף על אלו, כוללת טיוטת התיקון גם דוגמאות לדרישות גילוי מקיפות בתקני ה- IFRS, כדלקמן:

✓ האם, וכיצד, אסטרטגיות מוכרזות ומחויבויות הקשורות לנושאי אקלים השפיעו על הדיווח הכספי;

✓ השפעתה של אי ודאות על ביצועיה ומצבה הפיננסי של הישות;

✓ מידע מכוּצל בדבר סוגים של רכוש קבוע, החשופים לענייני אקלים שונים; וכן

✓ הנחות והערכות מפתח – ככל שקיים סיכון מהותי לכך ששינויים עלולים להשפיע על הדוחות הכספיים של השנה העוקבת.

לפירוט נוסף והרחבה, קראו את [כרסום ה- IASB](#) וכן את [כרסום KPMG](#) בנושא.

עדכוני רשות ניירות ערך

החלטת רשות ניירות ערך בתחום תאגידים מספר 1-2024: דחיית יישום מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי 18

- במהלך חודש יולי 2024, החליטה מליאת רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות"), לדחות את האפשרות ליישום מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי 18, **הצגה וגילוי בדוחות כספיים** (להלן: "התקן" או "IFRS 18"), כך שאימוצו המוקדם של התקן על ידי תאגידים מדווחים בישראל יתאפשר החל מתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2025, וזאת, מתוקף סמכותה של הרשות בהתאם להוראות תקנה 3א לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
- בנוסף לאלו, הדגישה הרשות כי תאגידים המיישמים את התקן ביישום מוקדם, נדרשים לתת את הדעת אודות סוגיות ייחודיות המתעוררות אגב אימוצו, כמו, למשל, בעניין אמות מידה פיננסיות, תגמולים לנושאי משרה ועוד.

□ לפירוט נוסף והרחבה, קראו את [מבזק המחלקה המקצועית בנושא](#).

ריכוז ממצאי ביקורת רוחב בנושא גילוי ודיווח בדבר סיכוני איכות סביבה בתאגידים מדווחים

□ במהלך חודש ספטמבר 2024, פרסם סגל רשות ניירות ערך (להלן "סגל הרשות") ריכוז ממצאי ביקורת רוחב בנושא גילוי ודיווח בדבר סיכוני איכות סביבה בתאגידים מדווחים (להלן "דוח ריכוז הממצאים"). דוח ריכוז הממצאים, מפרט מספר סוגיות מרכזיות שעלו במסגרת הביקורת המתייחסות לעמדות סגל הרשות בנושא גילוי ודיווח הנוגעים לסיכוני איכות הסביבה, ותכליתו היא להביא לשיפור התנהלותם של התאגידים השונים בנושא, ולטיוב הנתונים המדווחים בהתאם להוראות הדין.

□ ממצאי ביקורת הרוחב כללו את הנושאים הבאים:

✓ גילוי איכותי וכמותי ודירוג סיכוני סביבה הלכה למעשה

- גילוי בנוגע לסיכונים סביבתיים
- גילוי בדבר השפעות אקלים על התאגיד
- גילוי כמותי בדוחות התקופתיים

✓ ניהול ופיקוח על סיכוני איכות הסביבה

- מעורבות הדירקטוריון וההנהלה
- זיהוי והערכת סיכוני סביבה
- קביעת תכנית עבודה בנושא ניהול סיכוני סביבה ופיקוח אחר יישומה
- מתודולוגיית קביעת מהותיות סיכוני סביבה ואופן יישומה

□ לפירוט נוסף והרחבה, קראו את [דוח ריכוז הממצאים](#) כאמור, ואת [מבזק המחלקה המקצועית](#) בנושא.

דוח ריכוז ממצאי ביקורת בנושא אשראי ללקוחות והפרשה להפסדי אשראי בדוחות כספיים בענף האשראי החוץ בנקאי

□ במהלך חודש אוגוסט 2024, פרסם סגל רשות ניירות ערך (להלן "סגל הרשות") דוח ריכוז ממצאי ביקורת בנושא אשראי ללקוחות והפרשה להפסדי אשראי בדוחות כספיים בענף האשראי החוץ בנקאי (להלן "דוח ריכוז הממצאים").

□ ממצאי הביקורת אשר כורטו בדוח כאמור, הצביעו על קיומם של ליקויים באופן המדידה והגילוי של סעיף לקוחות והפרשה להפסדי אשראי בדוחות הכספיים של חברות המדגם, אשר נדרשו לבצע בדיקה מקיפה ביחס לנאותות ההפרשה בגין יתרות החוב אשר מרכיבות את סעיף הלקוחות, ולאחריה, במידת הצורך, לבצע תיקונים הן במדידת ההפרשה להפסדי אשראי והן בגילויים רלוונטיים בדוחות הכספיים והעיתיים שלהן.

□ דוח ממצאי הביקורת כאמור, התייחס לנושאים הבאים:

✓ הפרשה ספציפית – הדוח התייחס, בין היתר, לממצאים הנוגעים לאופן הערכת סיכויי גבייה, אי התחשבות בערך הזמן בגביית החובות, אי הכרה בהכנסות ריבית בגין חובות בפיגור, הערכת בטוחות ועוד.

✓ הפרשה כללית – בעניין זה, מציג הדוח, בין היתר, ממצאים הנוגעים למתודולוגיית מודל ההפרשה, עדכון מודל לקביעת שיעור הפרשה קבוצתי, שימוש בחברות השוואה לשם קביעת שיעור הפרשה קבוצתי, שפעילותן אינה דומה לפעילות חברות המדגם, אי התחשבות בחובות בפיגור ועוד.

✓ גילוי בדוחות הכספיים – בהתאם לדוח הממצאים, מבדיקת מדגם יתרות חוב, עלה כי בביאור גיול אשראי בדוחות הכספיים ניתן גילוי בחסר במקרים שונים, כאשר לעמדת הסגל, יש להציג בסכומים שבפיגור את כלל יתרת החוב של הלקוח שנכנס לפיגור ולא רק את הסכום שבפיגור, וכן במסגרת עמודת הסכומים שנפרסו או גולגלו יש להציג את יתרת החוב של הלקוח שנדרש לכריסה או לגלגול.

לפירוט נוסף והרחבה, קראו את [דוח ריכוז הממצאים](#).

עדכון לעמדת סגל משפטית מספר 105-27 ולעמדת סגל חשבונאית מספר 99-11

□ במהלך חודש אוגוסט 2024, פרסם סגל רשות ניירות ("סגל הרשות") עדכון לעמדת סגל משפטית מספר 105-27 בעניין גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי, ועדכון לעמדת סגל חשבונאית מספר 99-11 בעניין השפעת הכרת אמות מידה על סיווג התחייבויות כשוטפות או כלא שוטפות.

▪ עדכון לעמדת סגל משפטית מספר 105-27: גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי

- ✓ החלפה של שאלה ותשובה 11, אשר עוסקות באופן חישוב הון חוזר לתקופה של 12 חודשים (לשם בחינת קיומם של סימני אזהרה) - בהתאם להוראות IAS 1, ישות נדרשת להציג בדוח על המצב הכספי את יתרת הנכסים וההתחייבויות השוטפים, למעט כאשר ההצגה המבוססת על נזילות מספקת מידע מהימן ורלוונטי יותר, וכאשר לא ניתן לזהות בבירור את תקופת המחזור התפעולי והרגיל של הישות, קיימת הנחה שמדובר במחזור של 12 חודשים. שאלה ותשובה 11 מספקות התייחסות לחישוב ההון החוזר עבור תאגידים המציגים בדוח על מצב הכספי את יתרת הנכסים השוטפים ואת יתרת ההתחייבויות השוטפות לפי מחזור תפעולי של 12 חודשים (המקרה הנפוץ בקרב התאגידים), וכן התייחסות לחישוב ההון החוזר עבור תאגידים אחרים, כלומר, תאגידים המציגים את הדוח הכספי בהצגה המבוססת על סדר נזילות או כאלו שהמחזור התפעולי שלהם עולה על 12 חודשים.
- ✓ תוספת שאלה ותשובה 11א, אשר עוסקות בדרישות גילוי שונות לעניין ההון החוזר.

▪ עדכון לעמדת סגל חשבונאית מספר 99-11: השפעת הכרת אמות מידה על סיווג התחייבויות כשוטפות או כלא שוטפות

- ✓ עדכון זה כולל תיקון של דוגמאות 3 ו-6 הנכללות בעמדה, ותכליתו היא התאמתן של דוגמאות אלו לתוכנה של עמדה זו.

□ לפירוט נוסף והרחבה, קראו את עמדת סגל משפטית מספר 105-27 המעודכנת, וכן את עמדת סגל חשבונאית מספר 99-11 המעודכנת.

פרסום שאלות ותשובות חדשות על ידי רשות ניירות ערך

במהלך חודש אוגוסט 2024, פורסמו על ידי סגל רשות ניירות שאלות ותשובות בנושאים הבאים:

שאלה ותשובה 105.36 –
חישוב יתרת עודפים
צפויים

שאלה ותשובה 101א.22 –
רכישת פוליסת Run-off
על ידי בעל השליטה

שאלה ותשובה 104.30 –
צירוף הערכת
שווי

שאלה ותשובה 108.3 –
הגדרת אמות מידה
פיננסיות

שאלה ותשובה 103.36 –
גיוס מהציבור לאחר שינוי
עסקי התאגיד

שאלה ותשובה 102.5 –
גילוי בדיווח על עסקת
מיזוג

שאלה ותשובה
104.31 –
הסכם מקדים

שאלה ותשובה 104.29 –
צירוף חוות דעת
מקצועית

לכירוט נוסף והרחבה, קראו את [השאלות והתשובות החדשות](#) כפי שפורסמו על ידי סגל רשות ניירות ערך.

גיא זמורה

שותף, המחלקה המקצועית
KPMG סומך חייקין
03-6848438
guyzmora@kpmg.com

עידו גרינבוים

שותף, המחלקה המקצועית
KPMG סומך חייקין
03-6848835
igreenboim@kpmg.com

דני ויטאן

שותף, ראש המחלקה המקצועית
KPMG סומך חייקין
03-6848820
dvitani@kpmg.com

המחלקה המקצועית בסומך חייקין מתמחה ביישום תקנים חדשים, הנחיות גילוי ויישום של הרשות לניירות ערך, סיוע מקצועי בסוגיות חשבונאיות מורכבות והעברת הדרכות בנושאים חשבונאיים.

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הנסיבות הייחודיות של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את דיוקו של המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

© 2024 KPMG סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל וכירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל- KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

השם והלוגו של KPMG הינם סימנים מסחריים אשר השימוש בהם נעשה תחת רישיון של הפירמות החברות העצמאיות בארגון KPMG העולמי.